

Čís. 13308.

Žaloba o nepřípustnost exekuce na základě nálezu rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny, ježto tento nález byl právoplatným rozsudkem pojišťovacího soudu jako soudu odvolacího změněn, jest žalobou podle § 39 čís. 1 ex. ř.

Sociální pojištění (zákon ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.).

Předpisy §§ 212 a 238 zák. si neodporují. Zákon nepřiznává v § 212 zák. odvolání nemocenské pojišťovny odkladný účinek jen, pokud jde o provedení nálezu rozhodčího soudu, nikoliv též v příčině jeho vykonatelnosti. Nemocenská pojišťovna má poskytovat pojištěnci nemocenské dávky rozhodčím soudem přisouzené a nemá vyčkat, jak dopadne její odvolání. Nezachová-li se takto nemocenská pojišťovna, nepřísluší pojištěnci právo vésti soudní exekuci na základě nálezu rozhodčího soudu, proti němuž bylo nemocenskou pojišťovnou včas podáno odvolání, nýbrž zbývá mu jen, aby se obrátil na příslušný dozorčí úřad se žádostí o odpomoc, t. j. s dozorčí stížností za tím účelem, aby dozorčí úřad mocí dozoru (§§ 86 a 86 a) zák.) přiměl nemocenskou pojišťovnu k výplatě dávek v mezidobí a sjednal tak stav zákonu vyhovující.

Soudní exekuci lze povolit teprve, až nález rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny bude právoplatný, a na základě žádosti exekuční, k níž musí býti přiloženo vyhotovení exekučního titulu, opatřené doložkou vykonatelnosti.

Byla-li přes to exekuce již povolena dříve, není žaloba o nepřípustnost exekuce vyloučena tím, že pojišťovna nevznesla proti povolení exekuce rekurs.

Útraty vzešlé vedením exekuce prohlášené napotom za nepřípustnou, sdílejí osud vymáhané hlavní pohledávky.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv II 322/32.)

Nálezem rozhodčího soudu okresní nemocenské pojišťovny v U. byla okresní nemocenská pojišťovna v U. uznána povinnou, zaplatiti Františku H-ovi 558 Kč. Okresní nemocenská pojišťovna podala odvolání k pojišťovacímu soudu v H., jenž částečně odvolání vyhověl a uznal rozsudkem ze dne 4. března 1931 okresní nemocenskou pojišťovnu povinnou zaplatiti Františku H-ovi 186 Kč. Ještě před vynesáním rozsudku pojišťovacího soudu v H. navrhl František H. proti okresní nemocenské pojišťovně v U. povolení exekuce k vydobytí 558 Kč na svršky okresní nemocenské pojišťovny v U. Tato exekuce byla povolena. Dne 19. března 1931 zaplatila okresní nemocenská pojišťovna Františku H-ovi na jeho vykonatelnou pohledávku 186 Kč a v důsledku toho učinila návrh na zrušení exekuce. František H. se vyjádřil proti zrušení exekuce, ježto jeho nárok není plně uspokojen vzhledem k exekučním útratám, načež se okresní nemocenská pojišťovna v U. domáhala na Františku H-ovi, by bylo uznáno právem, že nárok žalovaného z rozsudku pojišťovacího soudu v H. ze dne 4. března 1931 byl placením zrušen a že exekuce jest nepřípustná. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvod y: Žalovaný namítl, že právem vedl exekuci po pravomoci a vyko-

natelnosti rozhodnutí rozhodčího soudu v U. ze dne 28. dubna 1930 a že oprávněně proto žádá na žalující straně náhradu útrat povolení exekuce 94 Kč 42 h, na útratách vyjádření 65 Kč 68 h a na výkonném 10 Kč 50, celkem 190 Kč 60 h. Jde o to, zda žalovaná strana byla oprávněna vésti exekuci na stranu žalující po pravomoci rozhodnutí rozhodčího soudu v U. ze dne 28. dubna 1930, aniž by vyčkala výsledku odvolání podaného žalující stranou na pojišťovací soud v H. K otázce této jest přisvědčiti. Podle § 212 pojišť. zák. čís. 221 ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. nemá odvolání žalující nemocenské pojišťovny odkladného účinku a byl proto žalovaný oprávněn, po uplynutí čtrnáctidenní doby v nálezů rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny v U. ze dne 28. dubna 1930 uspokojení svého nároku mobilární exekucí se domáhati a proto právem soud exekuci E 111/31 povolil. Na tom nemění nic ustanovení § 238 téhož zákona, dle něhož exekuce má býti povolena na základě přiložených vyhotovení exekučního titulu pravoplatných rozhodnutí rozhodčích a pojišťovacích soudů, poněvadž, jak svrchu řečeno, odvolání z nálezů rozhodčího soudu odkladného účinku nemá. Poněvadž žalovaný mobilární exekuci proti žalující navrhl po uplynutí čtrnáctidenní lhůty od nálezů rozhodčího soudu, právem domáhá se na žalující straně náhrady nákladů na povolení exekuce, vyjádření a výkonného 190 Kč 60 h. Byl-li pak nález rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny v U. rozhodnutím pojišťovacího soudu v H. jako soudu odvolacího částečně změněn, jest žalující pojišťovna oprávněna domáhati se na žalovaném zrušení exekuce jen ohledně částky, pokud byla strana žalovaná odvolacím soudem zamítnuta, avšak pokud se týče útrat vedení exekuce byl žalovaný oprávněn útraty tyto na žalující straně požadovati; a ježto plně zaplacením 168 Kč 20 h se svým nárokem uspokojen nebyl, právem vyjádřil se proti zrušení exekuce a právem navrhl pokračování v exekuci. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Soud odvolací sdílí názor odvolatelky, že procesní soud po stránce právní spornou otázku neposoudil správně. Předně exekuční soud povolil podle nálezů rozhodčího soudu připojeného k exekučnímu návrhu exekuci, ač nález neměl předepsanou doložku pravoplatnosti a vykonatelnosti, jak patrně z vyhotovení připojeného k exekučnímu spisu. Pravdu sice má napadený rozsudek, že podle § 212 poj. zák. čís. 221/1924 nemá odvolání nemocenské pojišťovny z nálezů rozhodčího soudu odkladací účinek. To však podle názoru odvolacího soudu neznamena, že lze podle nepravoplatného nálezů takového povolit exekuci, neboť tomu odporuje § 238 poj. zák. Rozpor tento podle názoru odvolacího soudu jest jen zdánlivý, neboť zákon zná nejen vymáhání nároků exekucí soudní, nýbrž i pořadem správním. Odvolací soud má za to, že se měl žalovaný domáhati pořadem správním toho, by pojišťovna nálezem rozhodčího soudu odsouzená, nemocenské mu vyplatila, třeba že se bránila proti nálezů odvoláním. Pak-li by však citovaná dvě ustanovení pojišťovacího soudu připouštěla výklad opačný, nemůže pochybnost o výkladu tom vzniknouti soudci exekučnímu, poněvadž soud exekuční při rozhodování ve věcech exekučních v první řadě je vázán předpisy řádu exekučního, k nimž nyní patří i článek IV. zák. čís. 23/1928, jenž výslovně ustanovuje, že exekučními tituly jsou pravoplatná rozhodnutí soudů sociálního pojištění, jimiž

podle části páté poj. zák. rozhodčí soudy nemocenské pojišťovny zajisté jsou. Jelikož je však nesporné, že nález rozhodčího soudu, podle něhož exekuce byla povolena, nebyl pravoplatným, naopak, že byl změněn rozsudkem pojišťovacího soudu k odvolání pojišťovny včas podanému, byla exekuce povolena neprávem a byla tedy nepřípustná. Když pak pojišťovna podle rozsudku pojišťovacího soudu, spor o nemocenské definitivně vyřídívšího, uhradila pohledávku žalovaného, zanikl nárok žalovaného a tím ovšem nastala jeho povinnost, by exekuci zrušil, a to úplně, poněvadž útraty exekučních návrhů a další útraty exekuce zavinil sám, podav exekuční návrh, v němž tvrdil proti pravdě, že exekuční titul je vykonatelný. Odvolatelka se sice nebránila rekurem proti povolení exekuce, ač k tomu oprávněna byla, ale v opomenutí tom nelze spatřovati preklusi žaloby, jejímž předmětem je to, co mohlo býti požadováno rekurem. Exekuční řád při obranách proti exekucím nepředpisuje jako jediný opravný prostředek rekurs. V souzeném případě jde patrně o žalobu z důvodu § 39 čís. 5 ex. ř., neboť námitky podle § 35 ex. ř. by byly musely se státi ne u soudu, nýbrž u úřadu jmenovaného v druhém odstavci druhé větě § 35. Když tedy exekuční soud při povolání exekuce proti předpisům čl. IV zák. čís. 23/1928 povolil exekuci podle nálezu, který pravoplatným nebyl, právem podle názoru odvolacího soudu strana povinná bránila se exekuci souzenou žalobou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nelze schváliti názor odvolacího soudu, že jde patrně o žalobu z důvodu § 39 čís. 5 ex. ř. Pokud jest žalováno o nepřípustnost exekuce z důvodu, že nárok, pro který byla exekuce povolena, byl po vzniku exekučního titulu zrušen zaplacením, jest to zřejmě žaloba opoziční podle § 35 ex. ř. Pokud však se vyvozuje nepřípustnost exekuce také z toho, že exekuční titul, jenž byl základem pro povolení exekuce E 111/31 (t. j. nález rozhodčího soudu), byl pravoplatným rozsudkem pojišťovacího soudu jako soudu odvolacího v příčině částky převyšující 186 Kč 20 h změněn tak, že žaloba s dalším nárokem se zamítá, jde tu o žalobu podle § 39 čís. 1 ex. ř., opírající se o to, že exekuční titul, který byl základem exekuce, pozbyl pravoplatným rozsudkem částečně účinnosti. V obou směrech bylo žalobě odvolacím soudem právem vyhověno. Již prvním soudem bylo zjištěno, že žalobkyně zaplatila žalovanému na jeho vymáhanou pohledávku dne 19. března 1931 částku 186 Kč 20 h. V příčině této částky byl tedy vymáhaný nárok zrušen zaplacením po vzniku exekučního titulu, čímž jest odůvodněn žalobní návrh opřený o § 35 ex. ř. Nezáleží na tom, že v žalobním návrhu byl jako exekuční titul uveden jen rozsudek pojišťovacího soudu, nikoliv též nález soudu rozhodčího, neboť šlo v podstatě o týž nárok, což muselo býti oběma stranám již z doslovu žaloby zjevné. Exekuce pro zbytek vymáhané pohledávky i s útratami, vzešlými povolením exekuce, vyjádřením o návrhu na zrušení exekuce a výkonem exekuce, jest nepřípustná podle § 39 čís. 1 ex. ř., protože nález rozhodčího soudu, na jehož základě byla exekuce povolena, byl změněn na odvolání okresní nemocenské pojišťovny tak, že nemocenská pojišťovna

byla uznána povinnou zaplatiti nynějšímu žalovanému na nemocenském jen 186 Kč 20 h, kdežto s dalším nárokem byla žaloba zamítnuta s konečnou platností. Nález rozhodčího soudu, jež exekuční soud považoval na exekuční titul, byl tudíž pravoplatným rozsudkem pojišťovacího soudu změněn a stal se neúčinným, pokud v něm bylo nynějšímu žalovanému přisouzeno více než 186 Kč 20 h. Mylný jest dovolatelův názor, že ustanovení § 238 odst. (3) zák. o soc. poj. jest zbytečné a nelogické, protože podle § 212 téhož zákona není třeba s vymáháním nároku čekati až do rozhodnutí vyšší stolice. V § 212 zák. ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. jest ustanoveno, že odvolání nemocenské pojišťovny (z nálezu rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny) nemá odkladného účinku. Zákon tu nepřiznává odvolání nemocenské pojišťovny odkladný účinek jen pokud jde o p r o v e d e n í nálezu rozhodčího soudu, nikoliv též ve příčině jeho v y k o n a t e l n o s t i. (Srov. k tomu širší ustanovení § 524, první odstavec, c. ř. s.). Předpisem § 212 sleduje zákon jen prospěch pojištěnců, aby se neoctli v nesnázích v mezidobí, dokud nebude rozhodnuto o odvolání vzneseném nemocenskou pojišťovnou. Podle toho nemocenská pojišťovna má poskytovat pojištěnci nemocenské dávky rozhodčím soudem přisouzené a nemá tedy vyčkati, jak dopadne její odvolání. Nezachová-li se takto nemocenská pojišťovna, nepřísluší však pojištěnci právo vésti soudní exekuci na základě nálezu rozhodčího soudu, proti němuž bylo nemocenskou pojišťovnou včas podáno odvolání, neboť tomu brání ustanovení § 238 odst. (1) a (3) zák. o soc. poj., podle něhož soudní exekuce vykonatelná jsou jen pravoplatná rozhodnutí rozhodčích soudů a k žádosti za exekuci musí býti přiloženo vyhotovení exekučního titulu, opatřené doložkou vykonatelnosti. Podle § 39 vlád. nař. ze dne 28. prosince 1928 čís. 213 sb. z. a n. (jednací řád rozhodčích soudů nemocenských pojišťoven, soudů pojišťovacích a vrchního pojišťovacího soudu) náleží potvrzovati vykonatelnost exekučních titulů (§ 238 odst. 3 zák. o soc. poj.) rozhodčímu soudu nemocenské pojišťovny nebo pojišťovacímu soudu podle toho, u kterého z nich byla věc v první stolici zahájena. Potvrzení toto podepíše předseda soudu nebo jeho náměstek. Z tohoto výkladu plyne, že si předpisy §§ 212 a 238 zák. o soc. poj. neodporují. Třebas odvolání nemocenské pojišťovny z nálezu rozhodčího soudu nemá odkladného účinku, není přece tento nález tak dlouho pravoplatný, dokud nebylo odvolacím soudem — t. j. pojišťovacím soudem — rozhodnuto o odvolání nemocenské pojišťovny, a soudní exekuci nelze na jeho základě povolit, nebylo-li k exekučnímu návrhu připojeno vyhotovení nálezu, opatřené předepsanou doložkou vykonatelnosti. Pojištěnci v mezidobí zbývá, aby se obrátil na příslušný d o z o r č í ú ř a d se žádostí o odpomoc, t. j. s dozorčí stížností za tím účelem, aby dozorčí úřad z moci dozoru (§§ 86 a 86 a) zák. o soc. poj.) přiměl nemocenskou pojišťovnu k výplatě dávky v mezidobí a zjednal tak stav zákonu vyhovující. To však nemá s povolením s o u d n í e x e k u c e nic společného. Odvolací soud uvedl tedy správně, že exekuční soud neprávem povolil exekuci na základě nepravoplatného nálezu. Rovněž správně vyložil, že žaloba o nepřipustnost exekuce není vyloučena tím, že žalobkyně nevznesla proti povolení exekuce rekurs. Pokud jde o útraty vzešlé návrhem na povolení exekuce, vyjádřením o návrhu na zrušení

exekuce a výkonem exekuce, nejsou tyto útraty pohledávkou samostatnou, nýbrž sdílají osud vymáhané hlavní pohledávky, pro kterou byla vedena nepřipustná exekuce.

Čís. 13309.

Za »příslušného duchovního správce« ve smyslu § 12 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., nelze pokládati toho, kdo nemá podmínek, jež by ho podle ústavy (československé) církve činily způsobilým, aby byl jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, třebaže jest církví ustanoven duchovním správcem.

Ten, kdo nemá těchto podmínek, nemůže býti ani platně delegován příslušným duchovním správcem k přijímání slavnostního přivolení ke sňatku.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv II 631/32.)

Procesní soud první stolice prohlásil po vyšetření z úřední moci manželství uzavřené mezi Inocencem Č-em a Marií Č-ovou před duchovním správcem Richardem Z-em podle obřadů československé církve, za neplatné bez viny stran. **Důvody:** Jest zjištěno, že pomocný duchovní Richard Z. v době, kdy přijímal od stran manželství konsens, byl sice diecesní radou církve československé v R. dne 12. dubna 1925 vysvěcen na kněze této církve a podle ustanovení diecesní rady ze dne 19. dubna 1925 vykonával v zastoupení administrátora Jana F-a, duchovního správce v S. bohoslužební úkony v K. jako výpomocný kněz pro duchovní správu československé církve v K., ale studia gymnasiální nedokonal, nýbrž absolvoval jen 3 třídy gymnasia v M., 4 třídy měšťanské školy ve S. a učitelský ústav tamtéž, kde vykonal maturitní zkoušku 30. října 1917 a byl ustanoven učitelem obecné školy. Podle § 75 obč. zák. musí manželský konsens býti prohlášen před řádným duchovním správcem nebo jeho zástupcem a podle § 1 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. je ku platnosti manželství zapotřebí kromě ohlášek i slavnostního přivolení k manželství buď občanského nebo církevního. Podle čl. 13 ústavy církve československé (výnos ministerstva školství a národní osvěty ze dne 15. října 1921 čís. 87.471 odst. 2) nikdo nesmí býti jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, kdo mimo požadavky stanovené předpisy církevními, nemá vlastností předepsaných zákony státními. Při ustanovování duchovních jest dbáti podmínek §§ 10 a 11 zák. ze dne 20. května 1874 čís. 68 ř. zák. Paragraf 10 tohoto zákona ustanovuje, že duchovním správcem v náboženské obci ustanoven býti může jen občan československý, který kromě ostatních náležitostí prokázal obecné vzdělání alespoň tím, že dokonal studia gymnasiální, což platí samozřejmě i pro pomocné duchovní správce. Tato podmínka u pomocného duchovního správce Richarda Z-a splněna není a proto nejsou manželství, u nichž slavnostní přivolení k manželství byla učiněna před tímto duchovním správcem ve smyslu výše cit. ustanovení platnými, a jedním z nich je právě manželství, o něž tu jde. Poněvadž strany uzavíraly manželství v dobré víře, že tak činí před duchovním vyhovujícím zákonným před-